

ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОЧИКИСТОН

Бо қарори ҷаласаи Шурои олимони
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
аз «30 » 09 соли 2022,
протоколи №14 тасдиқ карда шудааст.

Раиси Шурои олимони
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор
Хушваҳтзода Қ. Ҳ.

**НИЗОМНОМАИ
ОЗМУНИ УМУМИ ДОНИШГОҲИ «НАҚШИ КИТОБИ
«ТОЧИКОН ДАР ОИНАИ ТАҶРИХ. АЗ ОРИЁН ТО СОМОНИЁН»-И
ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР
РУШДИ ТАФАККУРИ МИЛЛӢ» БАХШИДА БА 75-СОЛАГИИ
ТАҶСИСЁБИИ ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН**

ДУШАНБЕ – 2022

**НИЗОМНОМАИ
ОЗМУНИ УМУМИДОНИШГОХИИ «НАҚШИ КИТОБИ
«ТОЧИКОН ДАР ОИНАИ ТАЪРИХ. АЗ ОРИЁН ТО СОМОНИЁН»-И
ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР
РУШДИ ТАФАККУРИ МИЛЛӢ» БАХШИДА БА 75-СОЛАГИИ
ТАЪСИСЁБИИ ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОЧИКИСТОН**

I. МУҶАРРАРОТИ УМУМИ

1. Низомномаи озмуни умумидонишгоҳии «Нақши китоби «Точикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди тафаккури миллӣ» (минбаъд Низомнома) бахшида ба 75-солагии таъсисёбии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (минбаъд Донишгоҳ) мувоғики муҷаррароти Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: «Дар бораи маориф», «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисай олии таълимӣ», «Дар бораи фаъолияти илмӣ ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника», фармон ва амрҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, фармоиш ва дастурҳои вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Оинномаи Донишгоҳ, Қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнатии Донишгоҳ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳаи маориф ва илм таҳия гардида, ташкил ва тартиби баргузор гардидани озмуни умумидонишгоҳии «Нақши китоби «Точикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди тафаккури миллӣ»-ро танзим менамояд.

II. ТАЪИНОТ ВА МАҶСАДИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

2. Озмуни умумидонишгоҳии «Нақши китоби «Точикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рушди тафаккури миллӣ» (минбаъд озмун) ба ифтиҳори 75-солагии таъсисёбии Донишгоҳ ҷиҳати арҷузорӣ ба таърихи пуритиҳори миллати тоҷик, омӯзиши амиқу ҳамаҷонибаи корномаҳои шоистаи ниёғони миллати тоҷик дар тули таърих, тақвияти ҳисси худогоҳӣ ва худшиносии миллӣ, ифтиҳори ватандорӣ, таҳқими ҳофизаи таъриҳӣ ва ба ин васила, шинохти нақши ҳалқи қуҳанбунёду фарҳангсолори тоҷик дар рушди тамаддуни башарӣ, ки бо далелҳои раднопазир ва бо такя ба сарчашмаҳои илмию таъриҳӣ дар китоби мондагору пурарзиши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон «Точикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён» ва дигар асарҳои таъриҳӣ инъикос ёфтааст, таҳти сарпарастии ректори Донишгоҳ дар соли 2023 баргузор мегардад.

3. Маҷсади баргузории озмуни мазкур тавассути мусобиқаи одилонаи иштирокчиёни он муайян кардани беҳтарин донандагони

китоби «Точикон дар оинаи таърих. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат мухтарам Эмомалий Раҳмон мебошад.

4. Озмун омӯзиши таърихи халқи тоҷикро аз аҳди бостон то давраи давлатдории Сомониён дар бар мегирад.

5. Иштирокчиёни озмун ба ду гурӯҳ чудо карда мешаванд:

- донишҷӯён ва магистрантон;
- устодону кормандон, унвонҷӯёну докторантони Ph.D ва анъанавӣ.

III. МУАССИС, САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

6. Муассиси озмун Донишгоҳ мебошад.

7. Сарпарати озмун ректори Донишгоҳ мебошад.

8. Масъулони баргузории озмун раёсати илм ва садорати факултетҳои Донишгоҳ мебошанд.

IV. КУМИТАИ ТАДОРУКОТИ ОЗМУН

9. Барои баргузор намудани озмун Кумитаи тадорукот таъсис дода шуда, ҳайати он бо фармоиши ректори Донишгоҳ таъин карда мешавад.

10. Кумитаи тадорукот аз раис, муовинон, аъзо ва котиби масъул иборат мебошад.

11. Салоҳиятҳои Кумитаи тадорукот:

- таҳияи тартиби баргузории озмун ва тавзехоти марбут ба он;
- таҳия ва тасдиқи саволномаи озмун;
- таҳия ва тасдиқи адабиёти тавсияшаванда;
- таҳия ва тасдиқи вараваи баҳодиҳӣ ва намунаи протокол;
- таҳияи ҷадвали баргузории озмун ва назорати он;
- пешниҳоди ҳайати ҳакамон;
- якҷо бо ҳайати ҳакамон гузаронидани семинари машваратӣ;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони озмун;
- омӯзиш ва тавсияи хучҷатҳои пешниҳодшудаи иштирокчиёни озмун;
- баррасии пешниҳодҳои ҳайати ҳакамон ва арзу шикоятҳои иштирокчиён;
- тасдиқ ва эълони натиҷаи хулосаи ҳайати ҳакамон;
- ҷамъбасти натиҷаи ниҳоӣ ва пешниҳоди он ба ректори Донишгоҳ.

V. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

12. Озмун аз ду давр иборат буда, аз моҳи феврал то моҳи ноябри соли 2023 ба таври зайл баргузор мегардад:

- даври якум – моҳи феврал дар сатҳи факултетҳо;
- даври дуюм – моҳи ноябр дар сатҳи Донишгоҳ;
- рӯзи 10-уми ноябри соли 2023 ҷаласаи ифтиҳоии даври умумидонишгоҳии озмун дар толори калони бинои № 14 Шаҳраки донишҷӯён бо иштироки Раёсати Донишгоҳ, Кумитаи тадорукот ва доираи васеи иштирокчиёну алоқамандон баргузор мегардад;

- рӯзи 20-уми ноябри соли 2023 ҷаласаи ҷамъбастии даври умумидонишгоҳии озмун дар толори калони бинои асосии Донишгоҳ бо иштироки Раёсати Донишгоҳ, Кумитаи тадорукот ва доираи васеи иштирокчиёни алоқамандон баргузор мегардад.

13. Протоколи ҳайати ҳакамони даври якум ба даври дуюм бо имзои декани факултет ва раиси ҳакамон пешниҳод карда мешавад.

14. Макони баргузории озмун дар даври якум толори шурои олимони факултетҳо ва дар даври дуюм толори калони бинои № 14-и Шаҳраки донишҷӯёни Донишгоҳ муайян карда мешавад.

15. Масъулияти баргузории даври якум ва дуюми озмун ба зиммаи раёсати илм ва садорати факултетҳои Донишгоҳ voguzor карда мешавад. Шумораи ғолибони даври якуми озмун, ки ба даври дуюм пешниҳод мешаванд, набояд аз 6 нафар зиёд бошад (яъне, 3-нафарӣ дар ҳарду гурӯҳ).

16. Ҷараёни баргузории озмун тавассути шабакаҳои телевизионӣ, сомонаи интернетии Донишгоҳ ва воситаҳои ахбори омма ба таври васеъ инъикос ва пахш карда мешавад.

17. Муҳлати пешниҳоди хуччатҳои иштирокчиёни озмун ба Кумитаи тадорукот то 20-уми январи соли 2023 муқаррар карда мешавад.

18. Раёсати илми Донишгоҳ ва садорати факултетҳо масъули баргузории маросими тантанавии супоридани ҷоиза ва дипломҳо ба ғолибони озмун мебошанд.

VI. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

19. Дар озмун донишҷӯёну магистрантон, устодону кормандон, унвонҷӯёну докторантони Ph.D ва анъанавӣ иштирок карда метавонанд.

20. Дар озмун омӯзгорони фанни таъриҳ иштирок карда наметавонанд (дар мисоли номзадон ва докторони илми таъриҳ).

21. Риояи шартҳои ташкил ва баргузории озмун аз ҷониби Кумитаи тадорукоти озмун назорат карда мешавад.

22. Дар вақти баҳогузорӣ ва холгузорӣ ба савияи дониши таърихии довталаби озмун ва баёни мантиқии ҳодисаву рӯйдодҳои таъриҳӣ аз ҷониби ӯ бартарӣ дода мешавад.

23. Озмун бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баргузор мегардад.

24. Ғолибони озмун, ки сазовори ҷойҳои якум, дуюм, сеюм ва барандаи Шоҳҷоиза гардидаанд, то 2 сол дар ҳамин озмун, ки солҳои минбаъда низ баргузор мешавад, хуқуқи иштирок карданро надоранд.

VII. ТАЛАБОТ БА ИШТИРОКДОРНИ ОЗМУН

25. Донишҳои таърихии иштирокчиёни озмун аз рӯйи мутолиаи асари «Тоҷикон дар оинаи таъриҳ. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва осори дигари таъриҳӣ муайян карда мешавад, аз ҷумла:

- донистани маълумоти муфассал доир ба асари «Тоҷикон дар оинаи таъриҳ. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон;
- донистани маълумоти мухтасар дар бораи муаллифи асар;
- қобилияти шарҳу тафсири воқеаҳои таърихии давраҳои муайяни таъриҳӣ;
- баёни лаҳзаҳои муҳимми асар, қобилияти ровигӣ, сухандонӣ, асосноккунии рӯйдодҳои таъриҳӣ ва мақоми онҳо дар таърихи халқи тоҷик дар асоси осори таъриҳӣ;
- донистани санаҳои муҳимми таъриҳӣ, давраҳои таъриҳӣ ва фаъолияти чехраҳои мондагори халқи тоҷик;
- донистани мероси таърихию фарҳангии моддию маънавии халқи тоҷик;
- маълумот доир ба ёдгориҳо ва мавзеъҳои таъриҳӣ, ки инъикосгари таърихи бостони миллати тоҷик мебошанд;
- донистани сарчашмаҳои таъриҳӣ ва асарҳои илмию бадеӣ оид ба таърихи миллати қуҳанбунёди тоҷик.

26. Иштирокӣ дар мутолиаи дигар осори таъриҳӣ озод аст.

VIII. МЕЪЁРИ АРЗЁБИИ ФОЛИБОНИ ОЗМУН

27. Ҳайати ҳакамони озмун ба савияи дониши таърихии иштирокчиён аз рӯйи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:
- ба ҳар як довталаб барои муаррифии китobi «Тоҷикон дар оинаи таъриҳ. Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва асарҳои дигари таъриҳӣ вакти озод дода мешавад;

28. Ҳайати ҳакамони озмун бо фармоиши ректори Донишгоҳ дар ҳайати раис, аъзо ва котиб таъин карда мешавад. Ҳайати ҳакамон уҳдадоранд:

- тибқи пешниҳоди Кумитаи тадорукот маҳорату истеъдод ва сатҳи дониши таърихии иштирокчиёнро холисона натиҷагирий намоянд;
- ҳолҳоро ҳисоб карда, бо овоздиҳии кушода ғолибро муайян менамоянд;
- натиҷаи озмунро дар протокол дарҷ карда, бо имзои аъзои ҳакамон онро тасдиқ менамоянд.

IX. ҲАЙАТИ ҲАКАМОНИ ОЗМУН

29. Ҳарочоти озмун аз ҳисоби маблағҳои Донишгоҳ пардоҳт карда мешавад.

X. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

30. Ҳарочоти озмун аз ҳисоби маблағҳои Донишгоҳ пардоҳт карда мешавад.

30. Голибони озмун аз чониби Раёсати Донишгоҳ ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонида мешаванд.

31. Ба голибони озмун аз ҳисоби маблағҳои маҳсуси Донишгоҳ диплом ва ҷоизапулӣ дода мешавад.

32. Барои ҳавасмандгардонии голибони озмун ҷалби сарпастон низ иҷозат дода мешавад.

XI. ТАРТИБИ ДАРЁФТИ ШОҲҶОИЗАИ ОЗМУН

33. Барои дарёфти Шоҳҷоиза довталабоне метавонанд иштирок намоянд, ки дар гурӯҳи худ ҷойҳои ифтихориро сазовор гардидаанд.

34. Шоҳҷоиза ба иштирокчие дода мешавад, ки беш аз 70 дарсади асари «Тоҷикон дар оинаи таъриҳ». Аз Ориён то Сомониён»-и Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва дигар адабиёти тавсиягардидаро мутолиа ва аз ёд намудааст.

XII. ИМТИЁЗҲО БА ҒОЛИБОНИ ОЗМУН

35. Ғолибони даври умумидонишгоҳӣ (ҷойҳои 1, 2, 3) ва барандаи Шоҳҷоиза баъд аз ҳатми зинаи таҳсилоти бакалавр ба зинаҳои таҳсилоти магистратура, докторантура ва посдокторантура ба тариқи ройгон қабул карда мешаванд.

36. Тартиби қабули ғолибони даври умумидонишгоҳии озмун ва барандаи Шоҳҷоизаро раёсати илм дар мувофиқа бо Раёсати Донишгоҳ муайян менамояд.

XIII. ТАРТИБИ СУПОРИДАНИ ҶОИЗА ВА ДИПЛОМҲОИ ОЗМУН

37. Ҷоизаҳои пулӣ ва дипломҳо барои ғолибони озмун аз рӯйи ду гурӯҳ ба таври зерин муқаррар карда мешаванд:

- донишҷӯёну магистрантон:

№	Ҷой	Маблағ (бо сомонӣ)	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	5 000	1	5 000
2.	Дуюм	4 000	1	4 000
3.	Сеюм	3 000	1	3 000
4.	Шоҳҷоиза	7 000	1	7 000

- устодону кормандон, унвонҷӯёну докторантони Ph.D ва анъанавӣ:

№	Ҷой	Маблағ (бо сомонӣ)	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1.	Якум	5 000	1	5 000
2.	Дуюм	4 000	1	4 000
3.	Сеюм	3 000	1	3 000
4.	Шоҳҷоиза	7 000	1	7 000

- харочоти дигар:

№	Маблағо барои омода кардани чомҳои Шоҳҷоиза, ҷоизаҳо, дипломҳо ва харочоти дигар (тухфаҳои хотираӣ ва сертификат барои иштирокчиён)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)	12 000

- ҳамагӣ:

№	Шумораи ҷоизагирандагон (нафар)	Маблағи умумӣ (бо сомонӣ)
1. Барои ҷоизаҳо ва Шоҳҷоизаҳо	8	6 600
2. Барои дипломҳо	8	2 400
3. Барои ҷоизапулиҳо	8	38 000
4. Харочоти дигар	-	3 000
5. Ҳамагӣ:		50 000

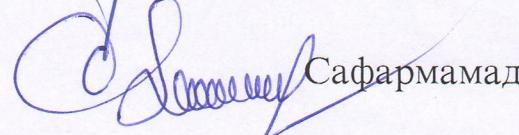
Мувофиқа шудааст:

Муовини аввал,
муовини ректор
оид ба таълим

Собирзода Н. М.

Муовини ректор оид
ба илм ва инноватсия

Сафармамадзода С. М.

Раиси Кумитаи иттифоқи
касабаи Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон

Раҷабов Т. Р.

Сардори раёсати илм

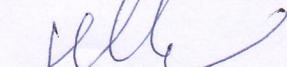

Наботӣ Р.

Сардори
раёсати муҳосибот

Хайруллоев С. К.

Мудири шуъбаи ҳуқук

Муминзода Н. И.